

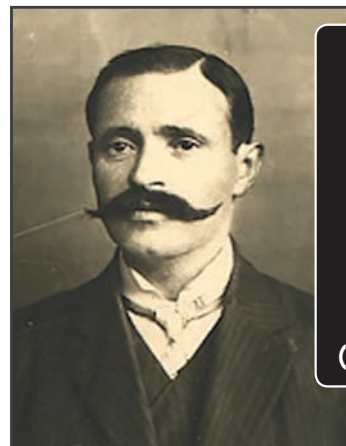
НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 21 • год. CII • 10 ноември 2023 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

**ВЪЗВАНИЕ
ЗА ОТДАВАНЕ
НА ДЪЛЖИМАТА
НАЦИОНАЛНА
ПОЧИТ
КЪМ ГЕРОЯ
НА БЪЛГАРИЯ
ЕФРЕМ ЧУЧКОВ
(21.XI.1870-1.X.1923)**

На стр. 6

НЕДЕЛНОТО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ АЛЕКСАНДЪР ЧЪКЪРЪК“ В ОДРИН – СРЕДИЩЕ НА БЪЛГАРЦИНАТА

Българското неделно училище в град Одрин отваря врати през 2017 година като неделен курс по български език за деца от общността на българските граждани. През 2019 година по инициативата на Генералното консулство на Република България в Одрин курсът прераства в неделно училище. Просветното средище, създадено с цел запазване на националното самосъзнание и културната идентичност на българите, е кръстено на патриарха на българската литература „Иван Вазов“. Вазовият дух живее във всяко кътче на училището, в което учениците изучават български език – най-мощният инструмент за съхраняване на българската идентичност, бит и култура.

През първата учебна година (2017–2018 г.) неделният курс се посещава от 20 деца. През учебната 2019–2020 година в училището се обучават над 30 деца. Учебният процес през 2021 година, поради ковид епидемията, се провежда чрез дистанционна форма на обучение. През 2022 година, когато занятията са възстановени напълно 50 деца продължават обучението си. През 2023 година учениците са вече 56. Родолубие и любов към българския език вдъхновява родителите, за да запишат детето си в българското училище в Одрин. Но за да се поддържа този интерес жив и за да се улеснят приетите деца от други градове като Текирдаг, Къркларели и Истанбул, за тях е организирана отделна паралелка, която се обучава дистанционно във виртуална класна стая.

Занятията на Българското неделно училище в гр. Одрин се провеждат в помещението на читалище „Просвета – 1870“, което е филиал на едноименното читалище в гр. Свиленград. То се помещава в двора на българската църква „Свети Великомъченик Георги“ и се ръководи от Мария Чъкърък, която ра-

▪ Посрещане на Баба Марта в Българското неделно училище в Одрин

▪ Българско неделно училище в Одрин тържествено закрива учебната 2022–2023 г.

▪ Откриване на учебната 2023–2024 г.

боти всеотдайно за поддържане огъня на знанието, за обогатяването на духовния и културен живот, за съхраняване и развиване на българските традиции и обичаи. След 2022 година поради увеличени брой ученици,

освен помещенията на читалището, за провеждане на занятия се използват още две специално оборудвани за целта класни стаи. Различните извънкласни мероприятия и тържества учениците, преподавателите и родители-

те им организират в двора на българския храм.

В неделното училище работят четирима учители от Одрин, Свиленград и София. Заедно с часовете по български език и литература в училището се организират и

НАГРАДЕНИ ДЕЙЦИ НА СТДБ

За заслуги към тракийското движение и по повод 75-годишния му юбилей Димо Карабелов – член на ВК на СТДБ и Председател на Тракийската национална инициатива „По пътя на Преображенци“, е награден с най-високото отличие на Съюза – медал „Капитан Петко войвода“ с лента, с решение на ЦР на СТДБ. Връчен му е и поздравителен адрес от Председателя на СТДБ. С решение на ЦР на СТДБ Костадинка Димитрова – почетен председател на ТД „Капитан Петко войвода“ – Казанлък, е награден с най-високото отличие на СТДБ – медал „Капитан Петко войвода“ с лента, за заслуги към тракийското движение и по повод нейния 90-годишен юбилей. Наградата и поздравителният адрес от Председателя на СТДБ са й връчени на тържеството на 5-ти ноември в Казанлък от члена на ВК на СТДБ и Председател на ТД „Одринска епопея“ – Стара Загора, Цанко Атанасов.

ВРЕМЕ ЗА АБОНАМЕНТ 2024 г.

Ако не сме ви разочаровали и вярвате, че „ТРАКИЯ“ е Вашият вестник, във всяка пощенска станция или в офисите на ДОБИ ПРЕС може да се абонирате. Цената на 1 бр. е: 1 лв.

Стойността на годишен абонамент за 24 бр. е: 24.00 лв.

КАТАЛОЖНИЯТ НОМЕР НА В. „ТРАКИЯ“ Е 759.

Тракийската кауза заслужава Вашата подкрепа.

Два пъти в месеца очаквайте в. „ТРАКИЯ“

разнообразни извънкласни дейности, които включват изучаване на български народни танци, на българска култура и бит, часове по рисуване, изработване на мартеници и тематични картички за различни празници и др. Учителите в неделното училище влагат душа, сърце и талант за да запазят българския език и да го превърнат в повод за гордост у децата, които обучават. Те са от онези хора, за които образованието е кауза.

„Аз много обичам да съм сред децата, да им говоря на български, да им разказвам за България, където съм родена – моята родина! И просто е много хубаво да учим

нещо ново, да научиш някой да говори един език, който много обичаш.“, споделя Батхъшен Мутлу, директор на Българското неделно училище в Одрин.

„Танцуваме българските народни танци. Засега научихме едно право хоро, тази година се надяваме да имаме повече деца, тъй като заради пандемията миналата година преминахме на хибридно обучение. Надяваме се да се включат повече деца и да отиваме в България на фестивали“, допълва Руджинан Ергюн, преподавател в Българското неделно училище в Одрин.

Продължава на 4-а стр.

ДЕЙНОСТТА НА ГЕНЕРАЛ ГЕОРГИ ВАЗОВ КАТО ГЕНЕРАЛ ГУБЕРНАТОР В ОДРИНСКА ТРАКИЯ ПРЕЗ 1912–1913 ГОДИНА

ПРОФ. Д.ИСТ. Н. ТРЕНДАФИЛ МИТЕВ

Продължение от миналия брой

Нещо повече – към края на декември 1912 година окръжните управители започват за обявяват вече и официални публични благодарности към свои подведомствени, за добрия ред и спокойствието които царят в околиците им. На 26 декември 1912 г., самият губернатор отбелязва в бележка върху доклада на лозенградския окръжен управител, че донесенията от подобно естество доказват, че „откакто органите на администрацията са поели управлението, благодарение на бързите, енергични и строги мерки, със своя авторитет, те са успели да възворят спокойствие, ред и тишина“./10/

Културно историческата мисия на българската армия и администрация в Югоизточна Тракия се следи с много голям интерес и от външния свят. Генерал Вазов получава поздравителни писма за успешното изпълнение на възложената му трудна задача. Те са доказателство, че външнополитическият авторитет на България в цялост и този на губернатора в частност, нарастват. „Аз си позволявам, пише например един негов приятел от Петербург на 20 декември 1912 г., - да се обърна към вас, съчувствайки на великата радост, по случай блестящите победи на... доблестната българска армия за успехите, които аз следя със съчувствие, както и за успехите на родната руска армия“./11/

Обстановката по фронтите обаче все още не е трайно изяснена. Първа и Трета армии не успяват да превземат Чаталджанската укрепена позиция. Втора армия блокира успешно силната Одринска крепост, но не я овладява напълно. Тези реалности дават основания на турското главно командване да протака преговорите за мир, с надеждата че османските дивизии ще преминат отново в настъпление срещу българите. Затова на дневен ред пред главно военно командване на България изпъква основният въпрос – да се извърши траен прелом в хода на войната. За целта е разработен план, за превземането на Одринската крепост. А след това, Втора армия да подкрепи Първа и Трета на Чаталджа, за да се наложи пълна капитулация на Османската империя. В тази обстановка съдбата отреджда нова – може би най-важната роля, изпълнена от генерал Георги Вазов по време на войните за национално обединение. На 17 януари 1913 г. той е назначен за началник на Източния сектор на блокадата около Одрин. Неговата задача е: да организира атаката и извърши пробив в турската отбрана, който да доведе до капитулацията на одринския

гарнизон./12/

Генерал Вазов се заема с възложената му нова, историческа мисия с цялата енергия на своята творческа натура. Разработен е конкретен план за атаката в зоната на Източния сектор. В продължение на два месеца е осигурено всичко необходимо на войските и е повдигнат техния боен дух. В резултат, чрез перфектно организирано настъпление по Източния сектор, между 11 и 13 март 1913 година, полковете командвани от генерал Вазов извършват решителния пробив. Превзети са най-важните укрепителни съоръжения около крепост. Поради това Шукри паша вдига бялото знаме. На 13 март около обяд, турския главнокомандващ връчва сабята си на ген. Никола Иванов – ръководител обсадата около Одрин./13/Управляващите в Истанбул разбират, че преломът във войната е извършен, поради което продължават временно прекъснатите преговори, за сключването на мирен договор с България.

Докато преговорите се водят в Лондон, усилията за организирането на мирния живот в цяла Южна Тракия продължават. На 16 март 1913 година, с височайша заповед подписана от цар Фердинанд, „одринският герой“ – генерал Вазов е преназначен вече на длъжността „Тракийски военен губернатор“./14/Това повишение в длъжност означава, че му е възложена една още по-мощна задача – да организира мирновременното управление в цяла освободена Южна Тракия. Заедно с това, в продължение на един месец Вазов изпълнява и длъжността „комендант“ на Одринската крепост. В резултат, когато световната общественост реагира възможно най-ласкаво, в своите оценки, за историческата победа на българите на Тракийския военен театър,/15/ името на ген. Вазов неизменно присъства в много статии и коментари на журналисти, военни експерти и политици посетили прегазения от българите „непревзимаем Одрин“! „Аз тая най-чуден и симпатичен спомен за офицерите от вашата армия,

с които имах връзка при Одрин – пише например един френски офицер, адютант в 15-а Тулонска дивизия... Но как да не си спомням, особено за тогава, който беше душата на атаката и който спечели пред крепостта най-голямата слава...генерал Вазов! И аз, който не принадлежа към вашата армия, но който съм от вашия род оръжие – от инженерните войски, имам струва ми се право да се гордея със славата, с която вие се сдобихте“!/16/

Ежедневието на генерал Вазов в Одрин, от втората половина на март 1913 година се подразделя на две части – официална и служебна. Първата включва посрещането

и изпращането на многобройните военни, дипломатически и кореспондентски мисии от чужбина, които посещават бившата турска твърдина, за да проучат българския опит във воденето на крепостната война. Губернаторът придружава из укрепленията и десетки групи от България с министри, народни представители, видни общественици и журналисти, които идват там на поклонение пред подвига на загиналите. Както и да засвидетелстват своята почит към останалите живи. Генерал Вазов разговаря с всички в продължение на часове, дава им изчерпателни обяснения за „чудото“ – как е прегазена считаната от света за „непревзимаема“ Одринска крепост. По този начин той доказва убедително логиката на победата, която според него е заложена върху две фундаментални ценности. Първо, великата и справедлива цел, която въодушевява българската нация и нейната армия, по време на Балканската война. И второ, професионалната зрялост и опита на главно военно командване. Благодарение на тях става възможно да се довърши делото за освобождението и обединението на насилствено разпокъсания български народ.

Въпреки времеедството на тази неизбежна, представителна дейност, генерал Вазов не допуска да изостане и работата му по административното устройство и ефективното управление на цяла Южна Тракия. Натрупаният опит като Лозенградски губернатор позволява на Тракийският военен губернатор, да се справи отново добре със задачите. Тъй като след 13 март функциите на генерал Вазов не се променят принципно – увеличава се само географският обхват на дейностите, които той трябва да направлява, след превземането на Одрин, не е било необходимо въвеждането на нови регламентиращи документи, за дейността на мирновременната администрация. Прилаганите успешно „Временни правила“ от декември влизат в сила за цяла Южна Тракия. Защото те вече са доказали своята ефективност. Така

че генерал Вазов продължава успешно функцията си на първостроител на новия живот сред освободените българи, само че вече върху една много по-широка територия.

Наличните документи свидетелствата, че едно от главните направления, в което са съсредоточени усилията на губернатора, отново са грижите за подобряване положението на мирното население. Независимо от неговата национална принадлежност. Бившият окръжен управител на гр. Родоста – Иван Строгов, например има непосредствени впечатления за това и разказва за генерал Вазов следното: „Той знаеше...че всяка война носи след себе си и мизерия... и затова неговите грижи, всекидневни и непрестанни, бяха да се намалят мизерията и ужасите на войната, въодушевен от принципа, че войната свършва за мирното население на победената страна, след подвига на армията, /и/ че то трябва да се приобщи към законите...и да бъде взето под закрилата на тия закони“./17/ Строгов привежда и конкретен пример, как губернаторът изпраща в гр. Родосто голямо количество сухари, за временното изхранване на населението там, които са взети направо от складовете на българската армия. При това става дума за град, където българите не са мнозинство от населението: „Ефектът от този жест на тракийския главен управител генерал Вазов беше огромен, допълва Строгов, сред всички народности в гр. Родосто – гърци, турци, арменци“./18/

Генерал Вазов държи подчинените да му донасят постоянно точна и пълна информация за обстановката по места. Той обаче не се задоволява само с официалните сведения изпращани от регионалните български власти, а обикаля и лично отделните окръзи. В средишните им градове той престоява по няколко дни. Там губернаторът приема и изслушва депутации от местните общности – без изключение, като иска те да го запознаят с всички свои специфични проблеми и желания. Тази негова дейност също издига постоянно авторитета на новата българска администрация в Южна Тракия. Тя съдейства и за безконфликтното приобщаване на цялото местно население към целите и задачите на наскоро извършената буржоазно-демократична революция в тези земи.

Генерал Вазов се отнася много внимателно и към бившата турска администрация, оказала се в превезетия Одрин, след преминаването на града под българска власт. Всички турски чиновници са събрани на гарата, заедно със семействата им, „под надзора и закрилата на нашите /българските б. м./ офицери и се изпратиха със специален трен...за Цариград, на наши средства“./19/пише изрично в доклада на един от служителите в обкръжението на губернатора.

Продължава на 3-а стр.

ДЕЙНОСТТА НА ГЕНЕРАЛ ГЕОРГИ ВАЗОВ КАТО ГЕНЕРАЛ ГУБЕРНАТОР В ОДРИНСКА ТРАКИЯ...

Продължение от 2-а стр.

Вазов полага сериозни грижи и за военнопленниците на бившия одрински турски гарнизон. Защото той знае отлично, че тяхната съдба може най-лесно и най-гръмогласно да се използва от заинтересувани фактори, за изопачаване на великото историческо дело извършено от българската армия през Балканската война.

Пленените турски войници и офицери са настанени на подходящи за живеене места, като и там те са изхранвани от военните запаси на българската армия, до подписването на договора за мир.

Тези факти разкриват генерал Вазов като голям държавник и изключителен администратор. В този смисъл особено точна е оценката, на споменатия по-горе окръжен управител на гр. Родосто – Иван Строгов. Въпреки че той принадлежи на политическа партия, на която Вазов не симпатизира: „Като пряк подчинен на тракийския генерал-губернатор Г. М. Вазов – пише той на друго място, аз съм имал възможност да констатирам големите му и редки административни способности, неговата строга законност, и дълбокия политически смисъл, който той влагаше във всяка своя административна разпоредба... Генерал Вазов беше голям политик!... Той даваше заповеди до своите подведомствени управители да прилагат строго законите на България в новоосвободените земи на неговата губерния, така че българското управление да остави светли спомени там“./20/

Дейността на Генерал Георги Вазов на длъжността Тракийски военен губернатор продължава до края на май 1913 г. Тогава той е повикан от правителството в София, за да бъде включен в състава на една държавна делегация, която трябвало да проведе преговорите с представители на Румъния, за отстъпването на гр. Силистра и неговата околност на румънската държава. Тази корекция на северната българска граница е била договорена, по силата на един „Петербургски протокол“, подписан на 25 май 1913 г. Вазов с дава длъжността си в Одрин на ген. Велчев, пристига в столицата, а от там се отправя за преговорите. Те започват на 2 юни 1913г. и се провеждат в румънската кралска яхта „Стефан Челмар“ на Дунава. Вазов дебатира текстовете на споразумението много детайлно, като по този начин съдейства за това, румънците да не постигнат незабавна победа. Така, че българската делегация да отстъпи прибързано и безусловно, тази изконно българска земя. /21/

Междувременно в средата на юни 1913 г. избухва Междусъюзническата война. Българо-румънските преговори са прекъснати, а делегацията, в която е и генерал Вазов се завръща в София. На 25 юни 1913 година, когато Втора и Четвърта български армии вече водят активни бойни действия – с цялата гръцка и сръбска войски, Вазов е поканен във Военното

министерство, за да му се връчи ордена „Св. Александър II степен“. Това високо отличие му се дава в израз на одобрение за високите резултати от неговата дейност начело на губернаторството в Тракия. След церемонията по награждаването, началникът на Оперативния отдел на армията – полк. П. Нерезов, му връчва и Указ №65, подписан от цар Фердинанд. С този документ на 25 юни 1913 г. Вазов е назначен за военен министър на България. По същото време длъжността помощник на главнокомандващият е поета от ген. Радко Димитриев. Така че те двамата организират отбраната на София през Втората балканска война, за да не допуснат гръцката, сръбската, румънската и турската армии да навлязат дълбоко в българска територия, както и да не нанесат удар върху столицата София. /22/

Съотношението на силите по фронтовете обаче, е такова, че поради грешката допусната от цар Фердинанд и предишния помощник главнокомандващ – ген. М. Савов, за провокирането на този военен конфликт, българското правителство е принудено да иска примирие. Така се стига до подписването на жестокия Букурещки мирен договор от 28 юли 1913 г. С него България преживява първата си национална катастрофа. От войната между бившите съюзници се възползват управляващите в Истанбул и турската армия безпроблемно си връща Югоизточна Тракия – до южните склонове на Странджа и течението на р. Марица. Така е ликвидирана българската власт в Югоизточна Тракия.

Първата национална катастрофа провокира

дълбока политическа криза в България. Страхувайки се от възмездие, главният виновник за катастрофата – цар Фердинанд, реализира поредица от уволнения, на онези висши български военни, които бяха изнесли на своите плещи победоносната Балканска война от октомври 1912 до март 1913 г. Защото монархът се страхува, със своя висок авторитет да не последва реакция от тяхна страна, за търсене на отговорност от двореца. Сред изпратените в запаса е и генерал Георги Вазов. Макар че със съответния устав, той е повишен в чин „генерал лейтенант“ от запаса! Поради това той не се завръща повече в Западна Тракия, която все пак остава в български ръце и след Междусъюзническата война.

Остава обаче незаличимият спомен, че в още в хода на великия освободителен поход на българската армия в Тракия, през есента на 1912 г., мирновременната власт установена в освободената територия, изпълнява блестящо функциите на една истинска национално освободителна и демократична революция. В Южна Тракия, чрез серия от военновременни документи, по същество е въведена демократичната, българска държавно административна система. Започва прилагането и на управленските принципи, прокламирани от Търновската конституция. Практиката реализирана въз основа на тези документи позволява да се установи последователно, една толерантна и съзидателна държавно – управленска дейност сред местното население, което има пъстър национален състав.

Промяната в окръзите и околиците е

посрещната радушно от хората по градове и села – независимо от националната принадлежност на жителите. А генерал Георги Минчов Вазов със своята дейност като губернатор на новоосвободените земи, в Южна Тракия, най-пълно заслужава оценката „бележит строител на модерната Българска държавност“ там. Въпреки несъмнените положителни резултати, от българското военновременен управление на Одринска Тракия, след нейната реокупацията от младотурците, през лятото и есента на 1913 г., новоустановената османска власт налага най-голямата и трагично проведена етническа чистка на българите. Тя е съпроводена с много човешки жертви и огромните материални загуби. За поколенията обаче остава светлия цивилизаторски спомен, оставен от дейността реализирана в Тракийското българско военно губернаторство от Георги Минчов Вазов между декември 1912 и май 1913 г.

БЕЛЕЖКИ

1. Митев, Тр., Генерал Георги Вазов./ Биография/, С., 1983г., с.137.
2. Пак там, с. 142.
3. ЦВА-В.Търново, ф.020, оп.1, а.е.27, л.7.
4. Пак там, а.е.58, л.6.
5. Митев, Тр., цит. съч., с.144.
6. ЦВА-В.Търново, ф.020, оп.1, а.е.58, л.1.
7. Пак там.
8. Митев, Тр., цит. Съч. с.146.
9. Дъщерята на генерал Г. Вазов – Вера Вазова, пише по този повод в спомените си: „Един месец след започването на войната получихме съобщение, че баща ни е назначен за лозенградски военен губернатор. Той с голяма енергия и настойчивост сложи ред в новозавзетата от нашата войска територия. Там се проявили неговите организаторски способности“, В: Вазова, В., Иван Вазов и неговите близки, С.,1981, с.82.
10. ЦВА-В.Търново, ф.020, оп.1, а.е.58, л.1.
11. Пак там, ф.020, оп.1, а.е.156, л. 152.
12. Митев, Тр., цит. съч. с.140.
13. Пак там, с.158.
14. Пак там.
15. В. „Свет“,/Петербург/, г. XI, № 60, от 15 март 1913 г.
16. ЦВА-В. Търново, ф.020, оп.1, а.е.187, л.4.
17. Строгов, Ив., Генерал Вазов като администратор. В: Аграриндустрия, №3, 14 януари 1935г.
18. Пак там.
19. ЦВА-В. Търново, ф.020, оп.1, а.е.114, л.1.
20. Строгов, Ив., цит. съч., №3, 14 януари 1935, с.10 и сл.
21. Митев, Тр.цит. съч. с.166-167.
22. Вазов, Г., Спомени от Балканската война, С., 1926, с.4 е сл.; „Назначиха баща ми за военен министър, пише Вера Вазова в спомените си. Той не беше доволен, че го слагат на този пост...Не се съгласи да поставят стражарска будка пред къщата ни. Парите които получаваше от безотчетните фондове той даваше на майка ми да ги раздава на ранените войници в болниците. Никой от семейството ни не се качи да се вози и на министерския автомобил“. Вазова, В., цит. Съч., с.84.

ТРАКИЙЦИ ОТ СТАРА ЗАГОРА ПОСЕТИХА РОДНИТЕ МЕСТА НА ДЕДИТЕ СИ В БЕЛОМОРСКА ТРАКИЯ

От 20–22 октомври 2023 година, представители на Тракийско дружество „Одринска епопея“, гр. Стара Загора, осъществиха пътуване до родните места на своите деди в Беломорска Тракия.

Посетени бяха Драма, Кавала, Ксанти, Мароня, Александруполис.

В Драма старозагорските тракийци се срещат с госпожа Вула, председател на тракийско дружество, която ги запознава с дейността на организацията и с историята и забележителностите на града. Поставено е начало на сътрудничество между двете организации и провеждане на съвместни инициативи.

Пътуването към Кавала е пътуване назад във времето – към октомври 1912 г., когато е освободен от османска власт от войводите на Македоно-одринското опълчение Михаил Чаков, Пейо Яворов, Йонко Вапцаров и Христо Чернопеев, без нито един изстрел. На 31 октомври 1912 г. в града влизат войските на българския Родопски отряд под командването на генерал Стилиан Ковачев. Кавала остава в български ръце до Междусъюзническата война през лятото на 1913 година, когато в него влизат гръцки войски и според Букурещкия договор от 1913 г. е предаден на Гърция.

Приятна изненада по маршрута е Ксанти (българското му име е Царево) – живописен родопски град, главно средище на владееето на Момчил юнак, богат на история, традиции и обичаи.

С особено вълнение тракийци разглеждат Мароня, в който сякаш още отекват стъпките на Капитан Петко войвода.

Пътуването завършва с посещение в Александруполис.

НЕДЕЛНОТО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ АЛЕКСАНДЪР ЧЪКЪРЪК“ В ОДРИН – СРЕДИЩЕ НА...

Продължава от 1-а стр.

Сред любимите на децата преподаватели е и Нели Костадинова от Свиленград, която при откриването на учебната 2023/2024 г. представя любимото стихотворение на първокласниците в училището – „Първокласник“.

В лицето на Генералното консулство на Република България в Одрин, Съюза на тракийските дружества в България, Тракийско дружество „Георги Сапунаров“, гр. Хасково, ТД „Бойко Чавдаров“, гр. Харманли, Тракийско дружество „Тракия“, гр. Свиленград, учители и ученици имат съмишленици и приятели, които им помагат. Със съдействието на Генералното консулство на Република България в Одрин се осигуряват учебници и учебни помагала. В началото на всяка учебна година Тракийското дружество „Георги Сапунаров“ и читалище „Тракия 2008“ в гр. Хасково изпращат раници с ученич-

ски пособия за децата от българското неделно училище в Одрин. От СТДБ, от тракийските дружества в Харманли и Свиленград даряват книги и народни носии. По случай 1 март децата в Одрин получават мартеници, за 24 май – празник на българската азбука, просвета и култура – пъстри картички и др.

Традиционни в Българското неделно училище са празниците за тържествено откриване на

учебната година, Националният празник на 3 март, 24 май – Ден на славянската писменост, българската просвета и култура, Цветница, Лазаровден, Великден, Празник на буквите, Коледа и тържествено закриване на учебната година.

Важна роля за създаването и развитието на Българското неделно училище в Одрин и за обучението по български език в района на Тракия има отец Александър Чъкърък,

Генералният консул Борислав Димитров поздравява учениците при откриването на учебната 2023–2024 г.

Представители на СТДБ и ТНИ в една от класните стаи на Българското неделно училище в Одрин

който с неизчерпаема енергия поддържа искрицата на българското жива. С цялостната си родолюбива и добродетелна дейност той допринася за поддържане на приятелски и добросъседски отношения между България и Турция. Като член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България отец Чъкърък активно участваше в организирането и провеждането на националните прояви на Съюза, отдавайки безрезервно своите знания, опит и енергия за популяризиране на българския език, култура и за защита на тракийската кауза.

През 2023 г. в словото си за 24 май генералният консул на Република България в Одрин Борислав Димитров откроява ролята на покойния отец Чъкърък за създаването на Българското неделно училище в Одрин като акцентира на личността му на духовен водач, учител и патриот.

Достоинство признание за апостолското дело на отец Александър Чъкърък като създател на просветното средище е преименуването на Българското неделно училище в Одрин, което от 2023 г. носи негово име.

110 ГОДИНИ ОТ РАЗОРЕНИЕТО НА ТРАКИЙСКИТЕ БЪЛГАРИ ОТБЕЛЯЗАХА В ХАСКОВО

ЗЛАТКА МИХАЙЛОВА, СНИМКИ: ЯНКО НАЙДЕНОВ

В навечерието на Деня на народните будители Тракийското дружество „Георги Сапунаров“ и читалище „Тракия – 2008“ в Хасково откриха изложба от книги на тема 110 години от разорението на тракийските българи. Страниците им напомнят за жестоката съдба на българите в Източна и Западна Тракия, които през късното лято и ранната есен на 1913 г. са подложени на гонения, разорение и физическо унищожение. Стотици хиляди бежанци намират подслон в България, а техните потомци съхраняват спомена за погрома заедно с тъгата по своя бащин край и родов корен.

Централно място в експозицията заема книгата „Разорението на тракийските българи през 1913 година“ на проф. Любомир Милетич. През 1918 г. той публикува своя труд като неопровержимо доказателство за нечуваните дотогава злодеяния. За разлика от много други научни, документални и мемоарни публикации на тази тема, тази книга е писана по „горещите следи“ на престъпленията, чрез лични разговори с жертвите, с посещения в разорените села включително в хасковския край, припомни председателят на читалищното настоятелство инж. Димитрийка Христова

През 2003 г. излиза второ издание на книгата, станало реалност с финансовата подкрепа на община Маджарово. Издател е Тракийският научен институт – филиал Хасково. Идеята книгата да влезе в повече български домове е на Димитър Шалапатов, тогава председател на Регионалния съвет на тракийските дружества.

Подредени са трудове на от проф. Светлозар Елдъров, доц. Георги Граматиков, Стоян Райчевски и други видни историци, изследователи на тази част от българската история. Изложени са проучвания на български села, пострадали през злокобната 1913 г., сред които Сачанли, Доган хисар, Балъкьой. Показани са и художествени произведения на Ивайло Балабанов, Петър Василев, Иван Енчев и други автори, включително от региона.

Целта на тази изложба е да напомни на съвременниците, че тракийският погром няма равен на себе си в новата ни мъченическа история. Този факт да се знае от всички българи, да се изучава наравно с Батак, Перушица, Брацигово – това е днес повикът на потомците на тракийските бежанци.

На церемонията прозвучаха и вълнуващи стихове за съдбата на бежанците в изпълнение на Зина Йорданова.

Изложбата е и част от програмата за отбелязване на 15-годишнината на читалище „Тракия – 2008“.

ВЪЗВАНИЕ ЗА ОТДАВАНЕ НА ДЪЛЖИМАТА НАЦИОНАЛНА ПОЧИТ КЪМ ГЕРОЯ НА БЪЛГАРИЯ ЕФРЕМ ЧУЧКОВ (21.XI.1870–1.X.1923)

От Българската национална комисия по военна история, член на Международната комисия по военна история при ЮНЕСКО, и учените и обществениците, участващи в Тържествената научна конференция по случай 120-годишнината от Илинденско-Преображенско-Кръстовденското въстание (27.IX.2023 г., София, Централен военен клуб)

ДО

Румен Радев, президент на Република България
Министерския съвет на Република България
Българската академия на науките
Комисията по културата и медиите при Народното събрание на Р. България
Министерството на отбраната на Р. България
Министерството на образованието и науката на Р. България
Министерството на културата на Р. България

Уважаеми господин президент на Република България,

Уважаеми ръководители и представители на български държавни институции,

Роденият в Щип **Ефрем Чучков** – един от най-видните дейци на българското националноосвободително движение в Македония, днес е почти забравен у нас, за разлика от Република Северна Македония, където го прославят като „национален герой“, „велик македонец“ и „колос и мъченик на борбата на македонския народ за национално освобождение“. Това е злоупотреба с името на един от апостолите на българското освободително дело в Македония, който винаги е обявявал себе си за българин, борил се е за българската кауза и е увковечен в някои от народните песни на македонските българи. В определени периоди е бил и учител по български език, литература и история, макар и често законспириран под чуждо име, като успоредно с учителстването си е осъществявал активна революционна организаторска дейност.

У нас обаче Ефрем Чучков не е достатъчно популяризиран, името му отсъства от учебниците по история, няма и паметник. В София една улица носи неговото име, но на въпроса кой е той, при проведена анкета на случаен принцип, никой от анкетираните не е могъл да отговори.

Във връзка със 100-годишнината от смъртта на героя на България Ефрем Чучков, обръщаме се към вас с призив да предприемете необходимите мерки за осъществяване на следните инициативи:

възобновяване съобщаването на името на Ефрем Чучков по време на военните ритуали за тържествена проверка-заря за загиналите герои на България (както беше преди години), коригирайки по този начин един административен пропуск, датиращ от 90-те години на XX век; включване в българските

учебници по история на индийни и информационни формация за революционното дело на Ефрем Чучков; осъществяване на международно информационно равнище за повишаване на обществената осведоменост

■ Ефрем Чучков и Гоце Делчев (седнали), и Климент Шапкарев (София, 1901 г.)

■ Четата на Ефрем Чучков, фотографирани заедно с Ефрем Чучков, Даме Груев, Мише Развигоров и Михаил Чаков

относно революционното дело на Ефрем Чучков;

институционална подкрепа на инициативата за изработване и откриване на паметник на Ефрем Чучков в София.

Прилагаме историческа справка за живота и делото на Ефрем Чучков, съставена от неговия пряк потомък Явор Чучков, известен български журналист и преводач.

С уважение, от името на Българската национална комисия по военна история и участниците в тържествената научна конференция:

професор д-р, полковник о.з. Димитър Минчев, председател на Българската национална комисия по военна история

професор д.ист.н. Светозар Елдъров, научен секретар на Българската национална комисия по военна история

София, 27 септември 2023 година

БИОГРАФИЧНА СПРАВКА ЗА ЖИВОТА И ДЕЛОТО НА

БЪЛГАРСКИЯ РЕВОЛЮЦИОНЕР И ВОЙВОДА ЕФРЕМ ЧУЧКОВ

Ефрем Чучков, известен като „Практикът на Организацията“ и „Дясната ръка на Гоце Делчев“, е бил един от ръководителите на ВМОРО/ВМРО до смъртта си през 1923 година.

■ Ефрем Чучков (1870–1923)

Бил е и прославеният войвода, оставил едни от най-дълбоките следи в съзнанието и паметта на българите в Македония и повел (на 12-ти април 1898 година) първата чета на практически създадения от Гоце Делчев и Ефрем Чучков Четнически институт на ВМОРО.

В края на XIX век и в началото на XX век понякога пребивава в София, където (в хотел „Батенберг“) пред Чучков и неговото „разпятие от кама и револвер“ полагат клетва доброволците от територията на днешна България, желаещи да посветят живота си на каузата за извоюване на свободата на Македония. В този период Гоце Делчев и Ефрем Чучков са

били основните двигатели на революционната дейност на Организацията.

От изключително важно значение, извън агитационните му и бойни акции като войвода на чета във вътрешността на Македония, са били и дейностите, координирани и извършвани от Ефрем Чучков за организиране, подготовка, комплектуване, инструктиране и изпращане на четите от различните погранични пунктове на ВМОРО – най-вече от главния разпределителен център Кюстендил, но също и от други пунктове, включително например Лъджене (сега квартал на Велинград) и понякога от Дупница. Ръководел е и тайните канали за снабдяване на четите с оръжие от България. Тази денонощна координационна и организаторска работа на Чучков тогава е била направлявана предимно по писмен път от Гоце Делчев в качеството му на (фактически) първи ръководител на Организацията и неин основен задграничен представител в София.

Турските власти са обявявали Ефрем Чучков за най-страшния български комита. Понякога конни и жандармерийски табури са обкръжавали цели градове и села в Македония, за да заловят или убият Ефрем Чучков и неговите четници. Турското военно разузнаване го е окачествявало като „един от най-големите врагове на Империята“ и „най-издирваният български комита в Македония“.

ХАСКОВСКИТЕ ТРАКИЙЦИ ПРАЗНУВАХА ГОДИШНИНА НА СВЕТЛА ДИМОВА

Светла Димова посрещна рождения си ден в компанията на тракийци. Представители на ТД „Г. Сапунаров“ с председател Кирил Сарджев и НЧ „Тракия – 2008“ в Хасково, се бяха погрижили за приятната атмосфера и доброто настроение.

На рожденичката бяха подарени цветя от Димитрийка Христова председател на читалището и от Анета Георгиева – секретар на читалището.

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ

1000 София ул. „Стефан Караджа“ № 7А e-mail: stdb_sofia@abv.bg
тел.: +359 2 987 48 96; тел./факс: +359 2 987 57 53

ДО

КОСТАДИНКА ДИМИТРОВА
ПОЧЕТЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО
„КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА“,
ГР. КАЗАНЛЪК

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

УВАЖАЕМА Г-ЖО ДИМИТРОВА,

Позволете ми от името на ръководството на Съюза на тракийските дружества в България, на многобройните ни членове и лично от мое име да Ви поздравя сърдечно по повод Вашия 90-годишен юбилей! Хора като Вас, отдадени безкористно на справедливата тракийска кауза, ни карат да се гордеем, че сме наследници на героичните тракийски българи, много от които отдават живота си за свободата и единението на България. Дългогодишната Ви ангажираност като председател на Тракийско дружество „Капитан Петко войвода“ - гр. Казанлък, доказва че Вие сте достоен продължител и радетел за отстояване на заветите, завещани ни от предците. Думи като родолюбие, честност, отдаденост, преданост на идеите за опазване на традициите и историческото наследство на нацията ни характеризират многогодишната Ви работа в полза на Съюза и на тракийци.

Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България единодушно Ви присъжда най-високото ни отличие – медал „Капитан Петко войвода“ с лента, за големите Ви заслуги към тракийското движение и по повод Вашия достолепен 90-годишен юбилей!

Желая Ви здраве и енергия, за да служим и занаяпред с общи усилия на нашата кауза!

С УВАЖЕНИЕ,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ

СЪЮЗ НА ТРАКИЙСКИТЕ ДРУЖЕСТВА В БЪЛГАРИЯ

1000 София ул. „Стефан Караджа“ № 7А e-mail: stdb_sofia@abv.bg
тел.: +359 2 987 48 96; тел./факс: +359 2 987 57 53

ДО

ДИМО КАРАБЕЛОВ,
ЧЛЕН НА ВК НА СТДБ
И ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ТРАКИЙСКАТА
НАЦИОНАЛНА ИНИЦИАТИВА „ПО ПЪТЯ
НА ПРЕОБРАЖЕНЦИ“

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

УВАЖАЕМИ Г-Н КАРАБЕЛОВ,

Позволете ми от името на ръководството на Съюза на тракийските дружества в България, на многобройните членове-тракийци и лично от мое име да Ви поздравя най-сърдечно по повод Вашия 75-годишен юбилей! Изразявам нашата благодарност и признателност към дългогодишната Ви усърдна дейност на председател на Тракийско дружество „Странджа“ в Бургас и член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България. С пословичната Ви енергичност и всеотдайност Вие достойно отстоявате идеите за справедливата тракийска кауза и съхраняване на богатото историческо и културно наследство на нашите предци. Съществен принос за това имат и успешните и изпълнени с много патос прояви на Тракийската инициатива „По пътя на Преображенци“, множеството Ви публикации, посветени на историята на тракийското движение, и книгата Ви „Момина църква през вековете“.

Израз на нашата висока оценка за заслугите Ви към тракийското движение и по повод на 75-годишния Ви юбилей е единодушното решение на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България да Ви бъде присъдено най-високото отличие на Съюза – медал „Капитан Петко войвода“ с лента.

Пожелавам Ви здраве, лично щастие и дълголетие! Нека заедно да съхраним жив пламъка на родовата ни памет!

С УВАЖЕНИЕ,
КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТДБ

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ,
чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ;
Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044;
Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03;
Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

ТРЯБВАТ НИ ОТЧАЯНО СЪВРЕМЕННИ БУДИТЕЛИ, НО УВИ, НЯМА МНОГО

Интервю в Деня на будителите
на Цоня Събчева с Иван Гранитски
за Аудиокаста на ИА „Фокус“
„Това е България“

Член-кор. проф. д-р Иван Гранитски е член на ВК на СТДБ, собственик на издателство „Захарий Стоянов“, главен редактор на списание „Везни“ и член-кореспондент на БАН.

1 ноември е Ден на народните будители. Искам ми се да кажа по традиция от 1909 година, но не се празнува в периода 1945-1992 година, а традицията е възстановена след прекъсването. Нужни ли са днес на България будители и около каква идея те могат да ни обединят? Наш гост е Иван Гранитски, собственик на издателство „Захарий Стоянов“, главен редактор на списание „Везни“ и член-кореспондент на БАН. Добре дошъл в Аудиокаста на „Фокус“ „Това е България“, г-н Гранитски.

Добре заварили! Радвам се и на вашите слушатели желая бодър дух и висок патриотичен порив, полет!

Какъв е Денят на народните будители: ден за равностметка, ден за пробуждане, ден за духовно оценка на времето, в което живеем или ден като всички останали, в който ще споделяме дори само със себе си националния си nihilизъм?

Е, много сложен въпрос – всичко заедно. И най-светъл възторжен ден на екстаз, на преклонение пред подвига на нашите предци възрожденци, но и такъв ден за размисъл защо ние не следваме заветите на нашите възрожденци, на будителите. И позволете в началото да кажа, да припомня на вашата интелигентна аудитория, че всъщност още в началото на по-миналия век се честват будителите в Пловдив, в Шумен. 1811-та в Шумен, 1855-1856-та в Пловдив. Оттогава тръгва тази благородна традиция. После, разбира се, се прекъсна. Винаги политическите конюнктурни, лошквания и разломи пречат на фундаменталните национални интереси, тъй като политическата конюнктура е преходна, а Отечеството и неговите цели фундаментални са вечни. Но така или иначе сега в последните години Денят на българските будители се чества спонтанно, както и денят 24 май. И тези празници не са, така да се каже, осквернени от някаква политическа суматоха, в каквато ние живеем, уви. Така че това е нещо важно.

През вековете будителите са съхранили представата ни за род и Родина, помогнали са ни да преминем през трудните години на робството, вдъхновили са ни да изградим държавата си, изваждали са ни от духовната нищета и апатия. А днес за какво са ни необходими будители?

Днес преди всичко са необходими будителите точно да събуждат съвременното българско общество. Ние виждаме уви, че то е доста приспано, доста отчаяно, обезверено. Разбира се, дотам си ни докарали политиките през последните 30 години и почти няма невинни, така да се каже. Помните ли думите на Благовест Сендов: „Всички съгрешихме и вкупом излишни станахме“ – цитат от Библията. Така се е случило уви, че постепенно се забравиха точно тия примери и завети на нашите възрожденци будители. Сега искам да ви припомня, че тази година има няколко важни годишни: 110 години от Балканските войни, където 200 000 наши млади войници са дали живота си за освобождението и обединението на България, 120 години от Илинденско-Преображенското въ-

стание. Тези хора, които са жертвали всичко, и живота си, са следовници на някогашните възрожденци будители, и към тяхната памет ние сме много длъжни. Така че трябва да ни отчаяно съвременни будители, но уви, няма много. Това е бедата.

Какво означава да си будител в преситено от информация време на фона на държавен, нравствен и социален разпад?

Е това е първо, висока отговорност, второ, е трудно – иска се кураж, героизъм, гръбнак изправен. Тъй като уви, последните години донесоха не само социален разпад, за който вие споменахте, и разочарование на по-широките обществени слоеве, но и апатия, разочарование, страх и у част от творците, които би трябвало да бъдат будители. Защото първо ги противопоставиха преди 30 години политиките, разделиха ги на леви-десни, сини-червени, пембени, после ги хвърлиха в ъгъла като последна дупка на кавала, унизиха ги, направиха ги бедни и по тоя начин зависими, и много малка част продължават да имат силен характер, гръбнак. Не е лесно да живеят тия хора, някои от тях трудно живеят и чисто битово, от творците имам предвид. И разбира се, държавниците, псевдополитиките нехаят. Не знам дали изобщо те дори да са родени в селата в своите избирателни райони, като станат депутати дали отиват да видят, какво е дереджето в България. Аз пътувам много и знам, не става дума само за отвратителните пътища, а за една всеобща разруха – загиват всеки ден по няколко села български, читалища, които са строени преди 150 години и са прекрасни сгради, са в руини, не всички, но значителна част. Селските училища са закрити, в някои села няма пощи, няма детски градини, няма училище или то е затворено, буренясало и е запуснато всичко. Това според мен би трябвало да стресе нашето общество, не само т.нар. „политици“. По тая причина ни трябва нови будители, ново Възраждане, което ще стане трудно, защото пораженията са според мен много тежки и много трудно преодолими, особено в сферата на образованието. Хайде, нови училища може да се построят, да се възстановят читалища, но за пораженията в образованието ще трябва да се работи 20-25 години – едно ново поколение, за да бъдат преодолени. Това е много трудно. Давам ви тук един крещящ пример, който и във вашите предавания сте го споменавали: последните

години има много зловещи статистики, че над 45% от завършващи средно образование българчета са функционално неграмотни. Те не четат книги, не могат да разберат връзката между думите. Думите са живи същества, езикът е живо същество – те се обичат или не се обичат. Трябва да ги знаеш, трябва да си служиш с тоя свещен български език. Нашите млади хора, за които говорим, почти 50% – това е просто ужасяващо, не мога да четат, сричат. Какво трябва повече да се случи, за да се стреснем като общество?

Как ще пробудим общество, в което политиката се функционално неграмотни? От какво пробуждане не нуждаем?

Трябва едно разтърсване, като земетресение от девета степен по скалата на Рихтер. Дано да не е свързано с големи жертви и лишения, но ясно е, че без сътресение не може да мине. Между другото това е също една от причините за пълната апатия при изборите. Виждате, на последните избори по-малко от 40% гласуват, при това за местни избори, а като дойдат парламентарните, които очевидно ще дойдат съвсем скоро предсрочни поредни, аз мисля, че и 30% няма да гласуват. Т.е. става дума за вече потъване на нашето общество в бездната на лотофагията, на отчаянието, на зомбирането, което може би е и целта на някои външни могъщи сили и структури. Защото на тях им е нужно да има един безпросветен народ, изпълнителен, пушечно месо, не дай Боже, ако се наложи да отива на война. И въобще така мрачни размисления, но дали трябва да ги споделяме тъкмо на 1 ноември, Деня на Будителите. Може би не трябва така да свършва нашият разговор, но все пак това са фактите, уви.

Ако на този ден ние не говорим тези проблеми, в другите дни дори няма да има повод да се обърнем към тях.

Е да, права сте. И аз ви поздравявам не защото съм ваш гост, а защото споделям вашата философия на вашето радио, на вашите предавания, тъй като това все пак е един силен глас, макар и малко глас в царството на немите и глухите. Но именно чрез медиите, чрез постоянно говорене може да се събуди обществото. Може би това е най-силният, е най-важният и най-прекия път.

Какви духовни послания трябва да пре-

несем до следващите поколения, можем ли да ги формулираме?

Можем, те са формулирани преди повече от 150 години от нашите възрожденци: от Левски с неговите думи за това, че ние обръщаме историята, която е като нива, трябва да се засади, да се грижим за нея, за да избуи правилен плод. Те са и посланията от Библията: семето, което се хвърля в плодородна почва, поклъва, което е на скала, го отвява вятърът или го изяждат птиците. Такива послания, посланията на Ботев, Захарий Стоянов, Бенковски, на националреволюционерите, поборниците, да обичаме Отечеството си над всичко, посланията, които са и всечовешки: добротолубие, братолубие, хармония, любов, съзидание, а не разрушение, просвета. Щом като нашите предци будителите възрожденци са създали още когато няма българска държава, от 1830 и някоя година до освобождението, за 40 години над 1500 читалища, храмове на духа, ето това са посланията, това са примерите, значи би могло и сега. Тогава са го правили с усилията на хората от общините без да има официална държава, и сме се въздигнали за 30 години.

Как можем да изскубнем бурените, обвили храмовете на българския дух?

Бурените са предимно в политиката с малки изключения, трябва там да се извърши изтръгването, за което вие говорите. Как това ще стане – аз не знам, тъй като не съм политик и както се пееше в една песен, и никога няма да бъда, поне не искам, защото видях доста неща и съм доста отвратен, меко казано, от политиката на този етап. Дано да се появят след време достатъчно почтени хора, които да влязат в политиката не заради личните си или корпоративни интереси, или тясно партийни партизански интереси, а заради Отечеството. Може би ще се появят такива хора, трябва да вярваме.

Именно Денят на будителите съвпада в такъв политически контекст: България между два тура на избори. Избори без избор, така ли?

Не, тук не е точно така. И вижте, някои кметове, които са добри стопани, бяха избрани на първия тур, макар с ниска активност, но с достатъчно добра легитимност. И говорим за кметовете на Бургас, на Стара Загора, на Гоце Делчев, на Троян, на Враца, може би ще пропусна някои градове, на Перник – добри стопани, отговорни. И там въпреки хаоса хората гласуват, въпреки партийните боричкания и безпринципност, и договорки задкулисни. Т.е. това е добър пример. И тук ще ви припомня и кметове, като Людмил Веселинов на Попово – 8 мандата, Владо Москов – 8 мандата на Гоце Делчев. Т.е. това са 20-30-40 години. И ето, такива примери имаме. Въпросът е в другите градове как да се стигне до такъв тип стопани добри и до може би още по-важно, до качествени състави на общинските съвети. Защото сега това парцелиране и раздробяване на общинските съвети ще направи много трудно управлението на някои от общините, ще се налагат безпринципни договорки за да помине някакъв проект или решение. Ето това е също голяма беда, и затова са виновни тези разюздани партийни ламтежи, тъй като не се мисли за Отечеството или в частност за общината, а за партийните интереси. И те не винаги съвпадат с националните или с интересите на местната община.

Много ви благодаря за този анализ и затова, че приехте да бъдете наш гост.

Много ви благодаря и на вас. Желая ви светъл празник, да живее Отечеството! И кураж и светлина!